

Adéu, 1979

CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA

CONSTRUCCIONES FRIGOLÉ, S. L.

CARRER MAJOR, 50
TELÈFON, 44 00 07
BESCANÓ (Girona)

TALBOT

GERAUTO

Carretera Girona-Manresa, s/n. - SALT
Telèfons 20 06 74 - 20 41 16 - 21 28 00
Exposició: Sta. Eugènia, 7 - Tel. 20 65 35
Usats: Poeta Marquina, 3 - Tel. 20 85 70
GIRONA

AUTOMÒVILES

TALBOT

CONCESIONARIO

Dodge

CAMIONES

Editorial

LAPILASTRA

Revista mensual de Bescanó

CONSELL DE REDACCIÓ

Angelina Casadevall, Josep Boada, Joan Vivó, Joan M.º Viader, Pere Magrià, Dolors Vilert, Imma Clos, Assumpció Vivó, Josep Palou i M.º Angels Vilaplana.

HI COL.LABOREN:

Dolors Vilamitjana, Jaume Casademont, Lluís Vigué, Àngel Bonet, Mateu Frigolé, Josep Fuses, Lluís Simon, C.E. Bescanó i Ernest Planagumà.

PORTADA: Fotografia aèria: P. Magrià
Velocitat: 180 km/hora.
Tipus avioneta: Cessa 150, propietat del Real Aeroclub Girona-Costa Brava.

GENER 1980 - Any 2.ºn - N.º 9

Imprimeix: PAGÈS - IMPREMTA - ANGLÈS

Dipòsit legal: GI. 315-79

SUMARI

Editorial, pàg. 3
Notícies i comentaris, pàg. 4
Festival infantil al Cine Unió, pàg.5
Bescanó 1980, pàg. 6
Cròniques del Senat, pàg. 7
L'entrevista, pàg. 8
"Joia Nostra", pàg. 9
D'ací i d'allà, pàg. 10
De la vida i la mort, pàg. 11
Recordant el meu avi, pàgs. 12 i 13
Lliçons de català, pàg. 14
Teresa Pàmies, pàg. 15
Esports, pàg. 16
Nit de Reis, pàg. 17
Nudistes a la costa, pàgs. 18 i 19
Moviment demogràfic, pàg. 20
Bústia, pàg. 21
Passatemp, Còmic, pàg. 22
Racons de Bescanó, pàg. 23

LAPILASTRA NO ES FA RESPONSABLE
DE LES OPINIONS DELS SEUS COL.LA-
BORADORS.

Any 1979. Esmicolem un xic els principals esdeveniments polítics que d'una manera o altra ens afecten. Ha estat sens dubte un any en el que el canvi polític experimentat a Espanya comença a prendre forma per l'aplicació d'una Constitució democràtica i de consens. Suárez, davant l'alternativa que li oferia el moment, investidura al Parlament o convocatòria de noves eleccions, opta per aquesta última, amb una decisió sorprenent i d'habilitat política. De les eleccions de l'1 de Març Suárez surt enfortit respecte les altres formacions polítiques, acabant-se el govern de consens.

Aquestes eleccions en el nostre poble preparen el caliu de les municipals i agafen un sentit diferent. En efecte, Jaume Casademont és elegit senador amb especial alegria dels bescanonins, que saben valorar la seva tasca al servei de Bescanó. Impressiona la seva espectacular campanya electoral amb una oferta política intel·ligent i pragmàtica. Li recordem un brillant discurs en el Teatre Municipal de Girona com a cloenda de campanya, on presentà de forma concisa els problemes reals del país. Bescanó té per primera vegada un home important en l'àmbit estatal.

Les eleccions municipals tan necessàries per una normalització democràtica en la vida casolana prenen un nou tomb respecte a les generals. Arreu d'Espanya avança l'esquerra, més preparada i amb una alternativa més propícia per resoldre els assumptes concrets del municipi.

A Bescanó, el debat no fou tant una pugna entre dreta i esquerra com entre un partit de Convergència Democràtica - i una coalició, Unió Popular Bescanonina. Excessius enfrontaments malmenen un ambient que no tenia perquè deixar de ser cordial. Finalment una millor campanya d'Unió Popular Bescanonina li dona la confiança del poble, aconseguint sis regidors per cinc de Convergència.

Mentrestant, avançant l'any, el Parlament discuteix els Estatuts de Catalunya i Euskadi, i així poden prendre forma les reivindicacions autonòmiques que foren afirmades per referèndum el 25 d'Octubre. Amb tot això l'ambient polític s'enrareix per l'acció terrorista i la crisi econòmica, a la que no se li veu una sortida, recentment agreujada pel conflicte internacional de la revolució Islàmica i la seva possible repercusió en els mitjans econòmics.

Un any 1979, doncs, ben dens en fets polítics i socials als que no hi hem estat del tot aliens.

Lapilastra ha intentat recollir-los.

Lapilastra

NOTÍCIES I COMENTARIS

Quasi podríem dir que no passa un mes sense que no surti en aquesta plana algun accident. El que ara li toca, és el que va produir-se el passat dia 18, a l'entrada del poble, entre un Seat 131 i un Alpine Renault i com a resultat final, molt males conseqüències pel conductor de l'últim cotxe, que era un veí de Bescanó.

A la sortida del teatre, a les 9 del vespre i al local de l'antic parvulari es celebrà un ball de disfresses. Va haver-hi premi a la millor disfressa que en va ésser guanyador en Jordi Ferrer, que portava una disfressa imitant a en Leif Garret. Enhorabona!

Diumenge, dia 9 - A les 12 del matí, GRAN MATINAL SARDANISTA. L'orquestra Ciutat de Girona interpreta 6 sardanes. Colles sardanistes invitades a aquesta matinal de sardanes, llüiren la seva traça en la tercera peça. Va ser bonic i molt festiu. Després de les sardanes va haver-hi un dinar de germanor al restaurant "Turó dels Cavalls" del nostre poble. Es feu el repartiment de les copes guanyades durant la temporada (31 en total) i acabaren amb una interpretació de Play-Back com a fi de festa.

El nostre amic i company Daniel Lloret, casat i resident a Valladolid ens fa arribar la notícia de l'alegria que ha omplert la seva llar amb el naixement d'un fill, un nen.

Des d'aquí li donen la nostra enhorabona

Hi ha un refrany en català, que diu: "Ens volen fer combregar amb rodes de moli"... Suposem que aquesta roda que hem estrenat per tal de decorar un recó del poble sols servirà per això: per decorar. Seria de molt mal empassar-se-la. Aprofitem per dir que procedeix de Bonmatí, i ara serà veïna de Bescanó.

FESTA "JOIA NOSTRA"

El dia de la Immaculada, 8 de desembre i el dia 9, amb gran esplendor varen tenir lloc els actes programats per la colla sardanista "Joia Nostra" amb motiu de la cloenda de la campanya sardanista 79, així com el seu triomf en dita campanya, que els ha portat a ésser CAMPIONS DE CATALUNYA en la seva categoria infantil.

Els actes es desenvoluparen amb el següent ordre:

Matí dia 8, a les 10 va haver-hi un QUO VADIS en bicicleta. Va ser nombrosa la participació. Amunt i avall dels carrers del nostre poble els nois i noies intentaven descobrir i esbrinar les incògnites a cercar. Els guanyadors del QUO VADIS foren: J. Batallé, Josefa Serrano, Jordina Sala, Teresa Navarro, Anna M.ª Bruns, Teresa Robledillo, J. López, Jordi Porcell, Jaume Porcell, Mònica Sánchez i Dolors Feliu. Enhorabona.

A la tarda, al Cinema Unió, es representà una obra de teatre a càrrec del Grup Màscars de Girona. Es titulava: UN MARIT PER LA MEVA DONA. Una comèdia senzilla, d'humor fi i agradable. Si passà una estona senzillament bona. No cal dir que la interpretació també fou bona.

El passat dia 18 de desembre, una màquina del Ministeri d'Obres Públiques arreglava la N-141, o més ben dit, segava les herbes de les vores. I posats a segar...també va arrancar un cartell dels molts que hi ha fets amb fusta, alegòrics a la prompta restauració de la carretera. Ben segur que si l'esmentat Ministeri se'ls endugués tots, podrien fer funcionar la calefacció uns quants dies i de franc, pel que a combustible es refereix.

FESTIVAL INFANTIL AL CINEMA UNIÓ

Com cada any en aquestes diades, el col·legi "Santiago Sobrequés", presentà a la mainada del nostre poble, oferint-nos la típica vetllada del Nadal. Aquest any es celebrà el proppassat dia 15 de desembre a les sis de la tarda.

De gom a gom s'omplí el Cinema Unió per veure els nostres estimats nens i nenes. Pares, avis, oncles, amics, etc. etc... tothom es donà cita a l'hora de la representació.

Començant pels pàrvuls i acabant amb els de 8.è

curs, tots desfilaren per l'escenari. Cada grup, caracteritzat adientment amb l'interpretació, jugava amb grans colorines i animació. Així vàrem poder veure que es donava vida a CHARLOT, els REIS D'ORIENT, A PASTORS, AL "PAPÀ NOËL", A PAGESOS, GITANOS, INFERMERES, ETC. ETC...

Fou realment emocionant la sortida dels més petitons, i encoratjadora la dels més grans.

En conjunt, un bon programa i una bona tasca la dels professors vers la nostra mainada. PER MOLTS ANYS!

Pàrvuls A - "Les formigues"

4rt. Curs - "Els sants Reis"

Pàrvuls B - "Fa claror"

5.è Curs - "Llevantina"

2on. Curs - "Un a Un"

6.è Curs. - "El Trineu"

BESCANÓ 1980

EL NOSTRE ENVIAT ESPECIAL A LES ILLES FILIPINES HA ENTREVISTAT AL FUTURÒLEG SR. KYBEKAY, A L'OBJECTE D'OBTENIR DADES REFERENTS A BESCANÓ I A ALGUN DELS SEUS PROBLEMES DURANT EL PROPER ANY 1980. D'ALLÀ ENSHA ENVIAT LA CRÒNICA QUE SEGUEIX.

Illa de Luzón.- 28 Desembre. Vaig sortir de l'illa de Luzón, passatger en una vella barcassa, que una vegada a la setmana enllaça aquesta illa amb els illots Batanes on viu aquest famós personatge. La primera sorpresa la vaig tenir durant la travessia quan els mariners van assabentar-me que el Sr. Kybekay parlava perfectament el català.

Arribats a l'illot, la barcassa s'acostà a un moll construït d'una manera molt rudimentària amb taulons i altres troços de fusta segurament restes d'un naufragi. En ell m'hi esperaven els enviats del Sr. Kybekay que, després de moltes reverències i cerimònies van donar-me a entendre que pujés a una mena de carreta tirada per uns animals molt semblants a les nostres vaques. Ens vàrem posar en marxa a través de sorreres i palmeres. La bellesa de les platjes és inexplicable. El paisatge no desdiu gens.

Caminàrem una hora, més o menys, i divisàrem un poblat. Cases fetes de fulles de palmera cobrint una encamallada de vigues de bambú. Per tot arreu, cabres, monos i altres animals domesticats. La gent del poblat s'anà acostant a la carreta i em saludaven a la seva manera, almenys així vaig entendre-ho.

Vàrem parar al davant d'una d'aquelles cabanyes que semblava més ben construïda que les altres, encara que els materials emprats eren els mateixos. D'ella en sortí un home igual com tots els illencs que havia vist, però vaig entendre que era el senyor Kybekay per les reverències i mostres de respecte de que era un objecte.

Interiorment vaig pensar que aquells mariners de la barcassa m'havien enredat, puig el Sr. Kybekay no tenia ni de lluny aspecte de parlar el català. Amb tot vaig aventurar-me:

- Sr. Kybekay, m'han dit que vostè parla correctament el català...

- És veritat parlo el català.

- No pot imaginar-se l'alegria que em dona. Com sap, sóc un enviat de Lapilastra i aquesta circumstància facilitarà en gran manera la meua feina.

- Entri, senyor corresponsal de Lapilastra, per favor.

La casa té una sola habitació. Llevat d'unes "esterilles" que deu fer servir per dormir i unes olles de fang cuit, poca cosa més hi ha. Ah, sí, moltes pells de cabra, de diferents colors penjant del sostre de bambú.

- Sr. Kybekay, no puc entendre com vostè que té l'aspecte d'haver viscut sempre en aquest país parli tan bé el català.

- M'explicaré. Un avantpassat meu era de la Vall de Vianya. Quan va complir el servei militar, el varen destinar a Mataró, allà pels anys 1760 ó 1770. Quan va ser llicenciat, es va quedar de mosso en una masia de Masnou, era d'esperit aventurer i s'enamorà de la mar. Un dia va decidir enrolar-se de mariner en un bergantí que anava cap a les costes xineses a buscar espècies i sobre tot seda per les puntaires de la costa. Portava una càrrega de vi d'Allella, al que els xinesos eren molt afeccionats. Segons explica en les seves memòries que quardo, el bergantí era un vaixell de tres pals, molt mariner, molt ben dotat de veles, construït a les Drassanes de Barcelona. Varen tardar dos mesos en fer la travessia fins al mar de la Xina amb tota felicitat. Quan tot feia preveure un final feliç es trobaren de sobte en mig d'una tempesta. Varen perdre el governall i navegant el garet anaren a estavellar-se contra els esculls i roques d'aquesta illa. Només es salvà ell. Els indígenes el recolliren a la platja malferit. Una vegada curat organitzà la seva vida aquí, es casà... Els seus successors, l'únic que guardem d'ell, són les seves memòries i també la seva parla.

Bé, senyor Kybekay, això és inesperat i en gran manera agradable. Però el nostre interès està en poder informar als lectors de Lapilastra com veu vostè, que és reconegut com el millor futuròleg actual, l'esdevenidor d'algun dels problemes que té plantejats Bescanó, durant l'any 1980.

- L'hi contestaré tres preguntes. Pot començar. Perdoni que no l'hi dediqui més temps però aquest final d'any estic molt enfeinat.

- Bé. Com veu el futur de la N-141?

- N-141?. Això em sona a carretera... Veiam..., esperi's un moment. S'embolicà el cap amb una pell de cabra blanca, va començar a fer saltets com un pardal al voltant d'una d'aquelles olles de terra.

- Bescanó... Bescanó... veig un poblet al costat d'una autopista.

- No, una autopista?... això no és Bescanó.

- Esperis, esperis... Veig unes muntanyes russes amb un poblet al costat. No hi ha dubte, és Bescanó. Aquesta carretera gaudirà l'any que vé d'un pressupost de 30.000.000 de pessetes per tallar alguna branca dels voltants, arreglar alguna cuneta i l'acostumat "bacheo". També se li destinaran 100.000.000 de pessetes per conservar les obres pictòriques que hi són col·locades a les voreres, i és possible que sigui declarada carretera pintoresca. Comprendran que amb aquests pressupostos poca cosa es pot fer més.

- Bé, Sr. Kybekay. I els incendis forestals?

- Home, això és un tema pel mes d'agost. Ara qui se'n recorda? De totes maneres puc avançar-li que aquest any no hi hauran incendis forestals.

- És que prendran mesures?

- No. No ho dic per això. És que el servei meteorològic USA, ha decretat que aquest estiu que s'apropa sigui molt plujós. Si ho han dit els americans... vostès tranquils... tranquils.

- Bé, Sr. Kibekay. L'última pregunta. Com anirà el turisme? Això ens interessaria saber-ho a Bescanó, sobre tot els pagesos, que no saben si plantar mongetes per vendre tendres o per vendre seques, entén?

- Si, comprenc. Sobre això és molt aventurat pronunciar-se. Depen de moltes coses, del PPTI, de COITE, de BBTR, de TATAE i més que res de les peles que tinguin. De totes maneres comptar-los a "grosso modo" com es feia, no ho crec. Seran més bem comptats. Ara, si a Bescanó planten mongeta tendra pot ajudar-hi a que vinguin.

- Gràcies Sr. Kibekay, moltes gràcies en nom de Lapilastra. Ens entornarem via Luzón cap a casa i ens emportem de vostè un gran record.

- Apa!.. estigueu-hi bons!

M.E.C.

ESPINET

CINE - PUB - SNACK BAR

***

Carrer Ponent, 20 - Telèf: 42 06 93
ANGLÈS

CRÒNIQUES DEL SENAT

Per: LAPILASTRA

Senyor president, senyores i senyors senadors,

Aquesta Cambra viu avui una jornada històrica. Catalunya com a nacionalitat de l'Estat espanyol tindrà el seu Estatut d'autonomia i amb ell la recuperació d'uns drets que per propis i històrics li corresponen: Catalunya recupera la seva identitat com a poble: Catalunya recupera oficialment com a pròpia la seva llengua; Catalunya recupera el dret irrenunciable dels pobles a autogovernar-se.

Aquest senador espera amb emocionada il·lusió el moment de la votació. El meu vot, òbviament, serà favorable. El meu vot és el dels partits de la coalició que represento, Convergència i Unió. El del grup de Senadors Bascos en el qual estic integrat, també serà favorable. Espero i així ho demano, que ho sigui també el de tota la Cambra.

Això serà la ratificació de la nostra autonomia per tots els pobles de l'Estat representats territorialment en aquesta Cambra. Serà també el reconeixement a uns drets en la defensa dels quals han prevalgut, damunt de tot, dos condicionants inapel·lables: més de mil anys d'història del poble de Catalunya i la indomable voluntat de ser dels catalans. Els catalans, que sabem les limitacions de l'Estatut i tenim l'esperança de la seva millora en l'esdevenidor, estem satisfets de com s'ha desenvolupat el procés de recuperació de la nostra autonomia que avui acaba aquí al Senat. Estem satisfets perquè aquest procés s'ha desenvolupat en un clima de concòrdia i harmonia entre els catalans i amb entesa amb la resta de pobles d'Espanya. La nostra capacitat de negociació i pacte ha quedat palesament demostrada.

En aquest mateix dia que Euskadi recupera també la seva autonomia, volem des de Catalunya manifestar la nostra esperança que el País Basc, des del seu autogovern, iniciï un esplendorós ressorgiment, desitjant que s'abandoni per part de tots la violència i exhortant-los-hi i desitjant també que, en un clima de pau i estabilitat, la reconstrucció d'Euskadi sigui una autèntica i brillant realitat.

Durant els anys d'administració centralista en els quals s'han produït els més grans i injustos desequilibris regionals, hem aixoplugat a la nostra terra els germans d'altres terres empobrides que venien a cercar allò a què tot ésser humà té dret: el treball. Amb ells hem compartit el que és l'essència de la nostra riquesa: treball, estalvi i prosperitat. Amb aquesta prosperitat hem anat convivint i avui, integrats a la nostra comunitat, l'Estatut els reconeix la seva identitat catalana. Catalunya és generosa i fa seu el principi de solidaritat amb els altres pobles d'Espanya.

En la sessió del passat dia 22 de desembre, amb motiu de la Ratificació pel Ple del Senat dels Estatuts d'Autonomia de Catalunya i Euskadi, el Senador per Girona, de Convergència i Unió, JAUME CASADEMONT, va fer el següent parlament que reproduïm íntegrament per la seva importància que creiem que té:

Però voldríem que aquesta solidaritat no fos basada, com sempre, en la subvenció, sinó en una autèntica col·laboració encaminada a assolir l'autosuficiència econòmica de tots els pobles de l'Estat. I partint d'aquest principi, ben segur que Catalunya serà solidària, generosa i col·laboradora. Hem de fer de Catalunya un país capaç de generar un model de convivència per a tots els pobles.

Els catalans estem esperançats amb el nostre futur. Esperem il·lusionats l'inici de la nostra autonomia. Malgrat que som conscients de les limitacions de l'Estatut, l'hem reconegut i és vàlid en principi per a iniciar la construcció i recuperació del nostre país. A Catalunya no tenim riqueses materials naturals. Però aquesta manca de mitjans ha impulsat la capacitat de treball, enginy, organització, sacrifici i estalvi dels catalans. I sobre aquestes bases hem d'organitzar en l'autonomia la reconstrucció del país, impulsant la seva autonomia i estructurant la seva administració.

En aquests moments que l'espantall de la crisi econòmica desamina molta gent del país, és del tot imprescindible que el món econòmic català revisqui per tal de ser el motor de la reactivació de l'economia espanyola. L'enfortiment de l'economia catalana ha estat i tornarà a ser el pilar bàsic d'una Catalunya forta. Cal inculcar als nostres empresaris, obrers, artesans, ramaders i pagesos l'anhel de recuperar l'esperança i la il·lusió. Anteposant a tots ells una expectativa d'èxit i ressorgiment que creï un clima de confiança.

Aquest clima ha de donar l'empremta del dinamisme a les empreses a la vegada que la creativitat necessària per a dur-les cap a la reactivació. Cal aconseguir índexs de productivitat que ens facin competitius en els mercats internacionals. Hem de protegir, potenciar i relançar la nostra agricultura i ramaderia i les seves indústries agropecuàries que tant arre-

lament tenen a Catalunya. Reestructurar i dinamitzar els nostres sectors bàsics: tèxtil, metal·lúrgic, químic... Modernitzar i donar un nou enfocament als serveis, al turisme d'estiu i d'hivern, interior i de costa. Crear tecnologia que eviti la sagnia dels «royalties» i ens situï a l'avantguarda de la investigació. Donar impuls a les nostres exportacions amb la seva promoció als mercats exterior. Fer possible una convivència laboral basada en el pacte i la justícia. Possibilitar una ordenació territorial adequada, controlant el medi ambient per a millorar la qualitat de vida. Cal, doncs, organitzar-nos creant un clima de confiança, estructurant una àgil administració que sigui honrada, seriosa i desburocratitzada. Hem de fer, més que no pas dir, perquè els nostres conciutadans vegin que la reconstrucció i el ressorgiment de Catalunya ja han començat. Que l'autonomia és esperança.

Volem una Catalunya forta i pròspera, perquè una Catalunya forta enforteix Espanya. I una Espanya forta caminarà cap a Europa amb fermesa, objectiu prioritari de tots.

Esperem amb il·lusió la nostra autonomia perquè amb ella la ciència, l'art i la cultura catalana tornaran a florir. Enriquiran i enfortiran aquest altre pilar bàsic que sosté a Catalunya, el que ens va fer sobreviure com a poble i que ha fet possible l'arribada d'aquest dia ple d'esperança. La cultura catalana, lliure o perseguida, ha estat sempre universal. Els nostres homes de ciència, els nostres artistes, músics i poetes no han tingut fronteres.

En un dia com avui vull reire homenatge i record, des d'aquesta tribuna, a un català universal la despulla del qual ja reposa a la nostra terra, acabada d'arribar de més enllà dels mars: Pau Casals. Aquest insigne català que no va voler trepitjar la seva terra mare fins que Catalunya recobrés la seva llibertat. A aquest home que des del seu «Cant dels ocells» fins al **Pessebre** ha portat per tot el món el seu art incomparable sempre acompanyant els seus cants amb la pau, la justícia i la llibertat. A aquest home que portà a l'ONU, davant la representació de tots els països del món, l'himne de la pau, l'himne de les Nacions Unides, i allà de manera solemne proclamà la seva declaració de patriotisme, fidelitat i amor al seu poble, Catalunya. Allà a Nova York, a la seu de les Nacions Unides, aclamant Pau Casals els representants de tot el món van reconèixer la identitat del poble de Catalunya.

Aquesta identitat que avui, amb l'Estatut, els catalans recuperem. Amb ella, Espanya recupera a Catalunya.

CONSELL DE REDACCIÓ

L'ENTREVISTA

PER: PERE MAGRÀ I POU

Si bé el mes passat vaig escollir per portar a L'ENTREVISTA un home ficat dintre l'Ajuntament, m'ha agradat aquest mes que encetem l'any, portar-hi un altre que podriem dir que encara n'esta més al cor de l'Ajuntament, al menys s'hi passa varies hores durant el dia. Em refereixo al nostre Secretari Sr. RAMON BARTRONS I BANCELLS

Li he fet aquesta entrevista en primer lloc per saber concretament quina és la feina d'un Secretari dins l'Ajuntament, quines són les seves missions, a les ordres de qui està, i...una pregunta que creia interessant: S'està més bé amb els nous Consistoris, o pel contrari, amb els d'abans?

Llegim i sortirem de dubtes...

— Expliqui'm un resum de la seva vida, fins ara.

— Suposo que es referirà a la meua vida professional, doncs la meua vida en general, és ja una mica llarga i fòra farragosa per una entrevista.

Doncs, com a Secretari, vaig començar a "entrenar-me" a Susqueda, a l'any 1947, substituint un company, quant encara s'hi havia d'anar mig en bicicleta i mig a peu; el final de la meua estada en aquell poble va coincidir amb el començament de les obres de la Central Hidrolèctrica que avui tots coneixem.

Una vegada guanyades les oposicions i ingressat en el Cos de Secretaris, vaig interí a Vallfogona i a Cistella-Vilanant, fins que a l'any 1954 m'encarregaren la Secretaria de Tossa de Mar. En aquella vila costabravencavaig poder veure el començament del "boom" turístic i a l'estiu de 1956 em concediren la primera plaça en propietat, a la petita vila pirenenca de Llavorsí, a la comarca del Pallars Sobirà. Allà hi vaig estar prop de vint anys i en companyia d'un grup de companys aleshores joves i amb empena- crec que desenvoluparem una bona llavor professional, canviant (perdoneu-me l'inmodèstia) el panorama municipal d'aquells ajuntaments, molt interessants des del punt de vista jurídic-administratiu, sobretot degut a l'existència d'importants bens de caràcter comunal amb una administració molt peculiar, entre pública i privatística.

Finalment, almenys fins ara, a l'any 1975 vaig prendre part en un curs per a passar a la segona categoria del Cos d'Administració Local i a primer de gener del 1976 em nomenaren interí del Ajuntament de Bescanó plaça de la que vaig ésser confirmat en propietat el mes d'abril d'enguany. I aquí estic...

— En tenia referències de Bescanó? I...com va ser que escollís aquest poble?

— Naturalment, essent fill de Girona coneixia Bescanó; de jove, moltes vegades havia remat a La Barca, havíem anat a beure aigua a la Font d'en Coromina i acabàvem la tarda fent un bon berenar a "Can Benetó". En quant a la Secretaria, m'interessava assolir-la, doncs es un poble amb possibilitats de creixement i interessant cara a poder-hi fer una bona tasca; a part, la seva proximitat a Girona també em convenia cares a la promoció de la família, l'avinentesa va provenir de que era bon amic del meu antecessor, el Sr. Pinza, qui em preparà el terreny prop dels regidors del Municipi perquè em proposessin a la Direcció General d'Administració Local, quan ell s'en anà a Alella.

— I ara que ja fa temps que conviu entre nosaltres, li agrada?

— La pregunta gairebé queda contestada amb l'anterior, però dec afegir hi que, una vegada aquí, m'he trobat amb unes Corporacions amb ganes de treballar, de fer coses, amb pocs interessos personals i molt pels generals, el que fa la tasca més planera i engrescadora.

— M'he enterat que és soci de la U.E.C. de Girona, des de que estava a Llavorsí. Que li agrada el montanyisme?

— Si, ja abans d'anar a Llavorsí, havia estat soci de l'U.E.C. i del G.E. i E.G. i les meves afeccions eren compartides entre les sardanes i el montanyisme. Havia format part de les colles "Amunt i Crits" i "Girona" i l'excursionisme m'apassionava: les muntanyes des de Sant Grau fins al Puigsacalm eren trepitjades gairebé cada festa per les meves sabates ferrades; en aquell temps, la falta de medis de que avui es disposa, no ens permetia d'allunyar-nos gaire en les nostres travesses i allà on no arribava el tren d'Olot, es feia prohibitiu per a nosaltres.

— Un Secretari estava molt més bé amb els antics Ajuntaments, o pel contrari, amb els d'ara democràtics?

— Aquesta és una pregunta interessant de debò: Algú potser podria pensar que s'estava millor abans, però res d'això. La nostra professió és molt més interessant ara, doncs quan el joc democràtic queda establert és quan més necessària es fa la nostra assistència i assessorament. En un règim autoritari, quan un Governador o un Batlle s'entestaven que s'havia de fer alguna cosa, era molt difícil oposar-s'hi amb raons de tipus legalista: en la pell d'algun funcionari encara couen les nafres obertes per voler-se enfrontar a alguna caçicada... En canvi, en un Estat de Dret, són els mateixos regidors els que s'apoiem en els nostres informes per a defensar els seus punts de vista. Ara bé, al costat d'aquestes avantatges genèriques, també sorgeixen alguns inconvenients, deguts especialment al poc rodatge de les noves Corporacions i d'aquests jo en diria dos que pot-ser són els més corrents: discussions per petits problemes que no porten enlloc i en canvi semblen rancúnies que després costen força d'apaivagar en petites localitats, i sobretot que, a vegades, els interessos de grup o de partit es sobreposen als interessos locals, inclús per damunt del mateix criteri dels que voten. Però això són "pecata menutti" al costat de les grans virtuts d'un règim lliberal i democràtic i que el temps es cuidarà de corregir. Ja deia el gran Churchill que "la democràcia era el menys dolent dels sistemes de govern".

— I en el cas concret de Bescanó, s'ha notat el canvi?

— En el cas particular de Bescanó, he de dir que no s'ha notat el canvi, ja que tothom sap que l'anterior Consistori ja actuava d'una forma completament democràtica amb el mèrit de que ho feia anant contra corrent.

— Quines són les feines concretes d'un Secretari?

— Essencialment és la de fer de fedatari de tots els actes que celebri l'Ajuntament i de tots els documents que consten a les Oficines municipals. Es certifica de les sessions de Ple, de les Comissions Permanents i, si s'en fan, de les Comissions informatives. El Secretari és el cap de l'Oficina, i en pobles on no hi ha Interventor, també porta la part econòmica, fent els pressupostos, cuidant de la comptabilitat i fent els comptes generals de cada any. De "propina" i això ho posi entre cometes perquè és una propina de la que de bona gana renunciariem, també estem obligats a portar el Judgat de Pau que, a vegades ens dona molta guerra. En fi, que en pobles de la categoria de Bescanó, gairebé hem de fer de tot. Ja deia un destacat Director d'Administració Local que erem "uns especialistes de lo general".

— I quins estudis necessita per a ser Secretari d'un poble com el nostre?

— Els estudis són els que imparteix l'Escola Nacional d'Administració Local, que prèviament unes oposicions i uns cursos, extén els diplomes de Secretaris de les tres categories en que avui es divideix la classe. Ara bé, per prendre part a les oposicions s'exigeixen determinats títols acadèmics, que són avui: Llicenciat en Dret per la 1.ª i segona Categoria i Batxiller Superior per la tercera; als actuals, sols s'els va exigir el

títol d'advocat per accedir a la primera i el batxiller superior per la 2.ª. Però en aquesta professió, jo crec que més que en cap altra, es l'experiència i els anys de treball el que dona una vertadera preparació i l'estar sempre al dia en tot el que es publica en la matèria.

— Parli'm sobre les "recomanacions" que abans hi havia sobretot en l'especulació del sòl.

— Aquest és un tema que en pobles com Bescanó es pot dir que no s'haproduct. Fins fa poc, que entrà l'aplicació de la Llei del Sòl pràcticament tothom edificava allà on volia, pel que no hi havia lloc a les "recomanacions" de que vostè em parla. Una vegada aprovat el Pla General d'Ordenació Urbana, ja no calen recomanacions, doncs pràcticament són els tècnics els que, interpretant les normes del Pla, diuen on es pot bastir un edifici i on no, essent gairebé nul·la la intervenció que hi poden tenir els polítics ni els administratius. Molt diferent podia ésser en nuclis importants de població o en centres turístics; allà sí que convertir un terreny en zona verda o en edificable, o en aqueixa donar-li més o menys alçada, representava un moviment de molts "duros": D'ací la frase de la "loteria urbanística" i sí que, en algún cas, en aquesta loteria, es canviava alguna bola...

Acabem per avui, ja que no vull fer-li perdre més temps, puix que durant l'entrevista han estat moltes les vegades en que l'hem tingut que interrompre pels molts assumptes que l'han reclamat. Ara sabrem mol més d'un Secretari d'Ajuntament i concretament del nostre que resta a la disposició de tothom. Moltes gràcies.

ESTAT DE COMPTES DE LA COLLA SARDANISTA "JOIA NOSTRA" DE BESCANÓ

INGRESSOS DESPESES

AUTOCARS.....	209.031.-	185.780.-
SUBVENCIONS CONCURSOS....	43.900.-	
VESTUARI		65.546.-
INGRESSOS VARIS.....	172.484.-	
DESPESES VÀRIES		94.681.-
CAMPING GARBET	27.000.-	24.671.-
CAMPAMENT S. MIQUEL FLUVIÀ	33.000.-	27.380.-
ESTADA PUIGPARDINES.....	45.000.-	41.300.-
FESTA CLOENDA TEMPORADA..	176.144.-	235.850.-
TOTAL	706.559.-	675.208.-

Aquest és l'Estat de Comptes de la Colla Sardanista "Joia Nostra", al Fi d'Any i al final també de la seva primera Temporada.

És important el donar a conèixer a tot el nostre Poble, aquest balanç per tal de fer veure la importància d'una colla Sardanista, sigui la que sigui. No és només una participació als Concursos, amb millor o pitjor resultat, sinó a més és necessari tot un treball, que a pesar de no sortir a lluir, no és menys important. És treball d'un Equip ben montat; Balladors, Pares i Entrenador, per tal d'arribar a la Fi de la Temporada amb un gran èxit, ja de premis, com d'organització, com econòmics.

COLLA SARDANISTA "JOIA NOSTRA"

Nuevo TV color
Philips K-12

JOSEP VILAPLANA TRIOLA
DISTRIBUIDOR PHILIPS

BESCANÓ

PHILIPS

TV PHILIPS
K-12
COLOR NATURAL

Carrer Major, 58 - 60 - Tel. 44 00 82

d'ací i d'allà

UNA EUGA NEGRA

per JOSEP PALOU

Solia veure-la parada, enganxada al carret, davant l'escorxador, per aquest temps, el més apropiat per la matança de porcs, llavors que no hi havia cambres de fred per a conservar les carns. Restava quieta, pacífica, assenyada, abrigada amb una manta vermella amb un voraviu negre.

Allà prop, els pagesos que havien venut ja la porcada discutien de carnisseres, lliures i grossors de cansalada, buscant l'escalf dels primers raigs del sol que eixia pel damunt de la capella de Santa Anna.

Dintre cridaven els porcs al sentir que la vida s'els escapava pel forat que a la gorja els havien fet per degollar-los. Hi havia fum, humitat, gent que treballava amb afany i gossos que esperaven que caigués algun troç del que fos, per arreplegar-lo i sortir a fora a menjar-se'l. A falta d'això es conformaven amb algun unglot que recollien d'entre les feixines de bruc i argelagues que servien per a socarrimar els porcs o prop del ganivet de degollar, que jeia en un racó. Feia paüra aquell ganivet.

Al carret s'hi anaven apilant costellades, espinades, quarters, budells i conques plenes de sang. Al contacte amb el fred que feia a fora aquella carn, que encara gairebé palpitava, aixecava una fumarola. L'euga semblava que coneixia quan tenia el carret ple. Esguardava atenta que li ho manessin i d'una trotada, sense avalotaments, es presentava a casa seva. Era de "Can Carles carnisser". Li deien "Perla".

Embolcallat amb els llançols, ja entrada la nit i a les matinades, la sentia trotar a la carretera, anant o venint de la feina. En Carles comprava carn que sobrava als altres carnisseres - el seu trotar era inconfundible, pausat, rítmic, constant.

A casa teníem vaques i treballàvem els camps amb elles. Calia tenir una paciència de sant i un nervis a prova de tot. Allò era un calvari. Per això m'hauria agradat de tenir una euga, encara que no fos com la "Perla". Comprenia que la "Perla" era una gran euga.

Alguna vegada, quan el pare renegava amb les vaques, li deia: Perquè no compres una euga, home! Però no hi havia res a fer. Ell tenia les seves raons. Eren més rendibles les vaques.

Passaren uns anys. Jo en tenia 14. Era a l'hivern del 1936-37. La guerra començava a fer-se notar. Començaven a escassejar els queviures i els joves eren movilitzats.

A Can Carles tenien els nois en edat militar. Aquell dia confiaren la recollida de carn a en Joan, el noi que tenien casat a Santa Eugènia i varen dir-me per acompanyar-lo. Ho havia fet altres vegades amb en Pere. Tot anà molt bé. A Sant Gregori encara s'hi mejava bona escudella i pa blanc.

Tornàrem carregats fins a la vela del carret. La sorpresa la vaig tenir quan al arribar a Santa Eugènia em va dir: Porta el carret a casa, jo em quedo aquí. Encara no m'havia refet de la sorpresa que ja galopàvem pel Veinat de Salt. Aquell Salt de portes tancades, de punys closos i venjances contingudes, de La Floreal i el jovent d'ara. No es veia a ningú en lloc, era nit tancada, només algun gos rodamon i algun paper arrossegat pel vent de tramontana. Uns llums minsos penjaven sobre la carretera i donaven una claror esmortida que desfigurava les coses. La "Perla" galopava. Jo de por no en tenia, però allò no em feia cap gràcia.

De "Can Pixera" endavant, els plàtans vorejaven la carretera, aixecant el seu brancom com mans sarmentoses, gegantines, fantasmals, en mig de la fosca. El llum del carret amb prou feines permetia veure les orelles de l'euga. Vaig resoldre deixar-la fer, confiar en ella.

Al passar per La Pilastra vàrem sostenir una pugna. Ella volia trotar sobre la sorra de la vorera, la caixa del carro gairebé fregava la paret, jo l'obligava a anar cap el mig de la carretera. Empenyats en aquest teva-meva se'ns varen aparèixer per entre les branques de "l'arbre blanc", com llums, els llums de Bescanó.

La "Perla" segurament tenia pensat passar per la pujada de "Cala Tuies" perquè quan vaig manar-li passar per la carretera de Can Sambola va girar tan sobtat que va estar a punt de caure.

Les ferradures varen arrancar guspies de foc de la grava de la carretera. El cor em va fer un sotrac. Va redreçar-se i arrencà a trotar novament fins a la porta de casa seva.

Ens esperaven i varen esbatanar la porta de l'obrador. Un raig de llum ens embolcallà. Allò va semblar-me sol de juny. Vaig saltar del carret. Tenia les mans i les cames balbes. Em sentia important. Ens havíem trovat la "Perla" i jo a soles.

Quan vaig passar-li pel davant, va moure el cap amunt i avall amb rapidesa, al temps que deixava escapar amb violència l'aire que tenia comprimit als pulmons. Crec que volia dir-me: Ets un pesat! Jo vaig pensar: gràcies, "Perla", per portar-me a casa.

DE LA VIDA I DE LA MORT

Ha sortit publicada fa pocs dies al "Boletín Oficial del Estado" una llei que, al meu entendre, pot arribar a crear conflictes greus en el futur, sobre tot conflictes familiars d'ordre moral. Es tracta de la llei sobre extracció i trasplantaments d'òrgans humans, aprovada recentment per les Corts i que ha entrat ja en vigor. Se n'ha parlat molt poc d'aquesta llei i el no donar-li publicitat representa el desconeixament per la immensa majoria de la gent, quan en realitat crec que tothom n'hauria d'estar assabentat de la seva existència per poder obrar en conseqüència.

Què disposa l'esmentada llei? Ni més ni menys que la lliure disposició per part dels Centres autoritzats pel Ministeri de Sanitat i Seguretat Social, dels òrgans o altres peces anatòmiques dels cadàvers amb fins terapèutics i científics per a persones malaltes que ho precisin o per investigació, previ coneixement i consentiment d'aquestes persones o dels seus representants legals, però no de la persona morta a la que se li extraurà l'òrgan escollit o dels seus representants.

En definitiva, a tots, si no volem la possibilitat de que ens trossegui a l'hora de morir, només ens queda

l'alternativa de deixar en vida constància expressa de la nostra oposició. D'aquí la importància de que tothom conegui aquesta llei i pugui disposar en vida del seu propi cos, que crec és un dret inalienable de tota persona.

Bona cosa és el que els avenços mèdics i científics als que hem arribat els nostres dies, permetin, cada vegada amb més garanties, salvar vides humanes mitjançant els trasplantaments d'òrgans, àdhuc d'una persona sana i viva a un malalt irreversible sense aquest mètode, la qual cosa també regula la llei que comentem. El que ja no és tan bona cosa és que per l'urgència d'una intervenció quirúrgica, a vida o mort la majoria de les vegades, puguin disposar del cos d'una persona que per ignorància de la llei no ha pogut preservar-se d'aquesta nova legalitat. Ja sabem que el desconeixament de la llei no exigeix del seu acompliment, puix que això no és novetat i sempre ha estat així. Però sí que valdria la pena que es dongués publicitat a disposicions tan delicades que afecten la sensibilitat íntima de totes les persones; al menys la mateixa publicitat que s'està donant, per citar un exemple, a la discussió actual de l'Estatut del Treballador.

Hi haurà persona que no tindrà cap inconvenient en donar els seus

òrgans amb fins humanitaris molt lloables. Altres que baix cap concepte permetria aquestes pràctiques una vegada morta i la seva voluntat és el ser enterrada en la forma tradicional. I també hi ha els qui prefereixen que el seu cos sigui incinerat i la seva cendra guardada en una capseta de reduïdes dimensions. Aquesta pràctica tan higiènica, encara no gaire estesa, potser hauria d'ésser regulada legalment per les autoritats sanitàries. No diuen que venim de la pols i a la pols tornarem? Doncs convertim-nos-hi de bell antuvi sense passar per l'etapa de la descomposició corporal.

Els familiars dels difunts, en la majoria dels casos, també creuen que l'enterrament dels seus parents ben mudats i de cos enter, no els allunya tant delser estimat que, malgrat això, ja no tornarà. Són opinions i s'han de respectar, sobre tot si el difunt havia manifestat alguna mena de predilecció en vida per l'hora de la seva mort.

Ara no n'hi haurà prou amb això i tothom qui tingui un criteri en aquest sentit l'haurà de manifestar expressament en la forma que legalment s'estableixi, per tal que no es trobin els seus parents sense possibilitats de defensar-se si hom vol disposar del seu cos per finalitats tan humanitàries com vulgueu, però contràries als desitjos dels interessats.

LLUÍS S.

CMR

CONSTRUCCIONES METALICAS RIERA, S. A.

SERRALLERIA EN GENERAL

PORTES D'ACER

- * ENROTLLABLES
  - * BALLESTES
  - * PLEGABLES
  - * CORREDERES
  - * BASCULANTS
- mogudes electrònicament a distància.

Tallers: Montfullà - Telèfon 44 03 07

C/. Major de Salt, 308 - Telèfon 20 41 17 - **SALT** - Girona

RECORDANT

T'escric aquestes ratlles, avi, per mitjà de LAPILASTRA, una revista que a tu, aficionat a llegir t'hauria agradat molt. Està feta per la gent d'aquest poble que tan estimaves; dins d'ella si palpa el sentir i els anhels de tots els bescanonins.

Ja sé que no et diré res que no sàpigues,estic segur que estàs al Cel i allà els aconteixements d'aquí a la terra segur que els coneixeu primer que els que hi vivim.

Més que escriure't unes ratlles, voldria fer-te amb elles un petit homenatge, que, quedant impreses a LAPILASTRA, quedaran per sempre a la història de Bescanó. Homenatge al teu record, a la teva vida senzilla de treball i de família. Fa vuit anys que t'en vares anar, però els teus bons exemples i la teva bondat restaran sempre entre nosaltres.

Vares néixer a Sant Gregori, a "Can Missó", l'11 de febrer del 1887; tindries ara noranta dos anys. La teva vida ja va començar amb una infantesa pobra i feixuga. El teu pare vídu i amb dues filles, es tornà a casar tingué quatre fills més. Un d'ells ets tú, i com deies moltes vegades, no

sempre que teníeu gana podíeu menjar, i no sempre qui s'alçava darrer es podia vestir. Vares començar a treballar de molt jove, potser abans dels deu anys. Treballaves de sol a sol, caminant moltes vegades tres i quatre hores per arribar a la feina. L'escola era un luxe que el teu pobre pare no es podia permetre, només unes poques setmanes, però que per tu foren el despertar a unes ganes de saber. Acabada la jornada m'imagino veure't repassant aquelles lletres i aquells números que tant t'entusiasmen, i que amb prou feines tingueres temps de conèixer. La teva forta voluntat va aconseguir que aprenguessis a llegir i escriure bé, i poguessis fer també els teus comptes.

La teva arribada a Bescanó seria per l'any 1907; et varen dir que aquí hi havia feina, i tu amb vint anys i moltes ganes de millorar de vida, no t'hi pensares gens. Amb les quatre eines de paleta, i potser només amb la roba de l'esquena, vares atrevassar les clares aigües del Ter i t'establiries a Bescanó. T'en vares anar a viure a una dispesa, a "Cal Teixidor" de la plaça. Tinc a les meves mans un certificat que et va lliurar per aquell temps el Dr. Sambola de Salt. En ell

declara trobar-te en perfecte estat de salut. Aquest document que data del 18 de juny del 1910 t'el varen demanar per poguer ésser membre de la Germandat de Sant Esteve, institució benèfica que avui encara existeix, i llavors era l'única ajuda en cas de malaltia o accident.

Vares conèixer a la meua àvia Lluïsa, que treballava a la fàbrica Mulleras del Veïnat de Salt, avui Coma i Cros. Vivia com tú, a la bona de Déu; eren temps difícils, de poca feina i molta gana. Però les adversitats no us feien por; ereu joves i plens de confiança en el futur. Per això vareu unir els vostres esforços i el vostre amor en el caliu d'una nova llar. La vostra llar dintre una altra casa, però, quin remei, us varen llogar una estada a les golfes de "Cal Teixidor", la casa de la plaça que avui quasi està en ruïnes. Allà sota teulat vareu començar una nova vida, vareu comprar els primers mobles, una taula, dues cadires i un llit. Que feliços havíeu de ser! Felicitat però que com sempre dura poc. Un accident en aquesta perillosa feina de paleta, va costar la vida del teu company, i tu restares greument ferit. El senyor Adolf Grober, llavors director i germà de l'amo

EL MEU AVI

de la fàbrica et va demanar i t'encarregà les primeres feines de paleta. En una d'aquestes obres, reparant unes parets de l'eixidiu de la turbina, aquestes varen cedir enterrant-vos a tu i al teu ajudant sota el pes de les pedres. La teva esposa estava llavors en estat del meu pare, i, quin quadre! et varen portar a l'hospital greument ferit mentre el teu pobre company restava mort. Tardares mesos en poder-te recuperar, i no vares poder veure a néixer el teu fill. El teu bon fer durant el temps treballat va fer que els Grober, en aquell temps que no hi havia assegurances, corressin amb totes les despeses i que a la meva avia no li faltés quelcom per viure. Quan vares estar bé, et varen regalar també uns quants duros, per a tú una fortuna, que et vanservir per poder adquirir les primeres eines, i tornar a començar amb més il·lusió que mai.

La família va augmentar de nou amb el naixement de la teva filla, la meva tia Margarida. Llavors vivíeu ja en una casa més gran, al carrer de Sant Sebastià, al costat de "Cal Cistellé" Allà ja hi tenies un petit magatzem amb quatre cordes i taulons. Treballant sense parar vares tirar la família endavant, procurant que als teus fills no els manqués ni aquell pa, ni aquells estudis que tu tant havies estalviat.

L'ajuda de la meva àvia, dona endreçada i estalviadora com poques, va fer possible que poguéssis fer-te el teu primer magatzem a la carretera, en un terreny que et varen censar els Senyors Viader. Més tard t'hi vares poder fer la teva casa, i per primera vegada a la teva vida, potser s'acomplia un somni o una il·lusió que venies mantinguent dintre teu, quan aquell any 1907 vares arribar a Bescanó.

Però, com que les coses bones en aquest món no duren gaire, va arribar la guerra. Et vares trobar de sobte sense feina, sense eines i quasi sense casa, ocupada pel comandament del parc mòvil que s'estava construint, on avui tenim la pista del cinema. Plorant vares despedir també un dia al teu fill, casat i amb una nena petita, que intentaria passar de nit la frontera, per refugiar-se a casa d'un teu germà, que encara viu a Perpinyà. Hores d'angoixa i de no dormir fins que vares sapiguer que havia arribat bé. Anys difícils i de tornar a

passar gana, que et devia semblar que ja no tornarien més. Eres apolític, i això va ésser la causa que no tinguéssis gaires problemes amb les intrigues d'aquell temps. Tothom sabia que la teva única idea era la família i el treball. Va acabar la guerra, i tingueu, junt amb el meu pare, de tornar a començar de nou, sense eines i sense diners. Molt semblant a aquell any 1907 quan vares arribar de Sant Gregori. Tenies però ara, una família, una neta i un nét que es deia com tú. Tot això et va donar de nou aquella força d'els vint anys, quan el doctor de Salt et va certificar que eres fort com un roure. No eres pas vell, i vares tornar a treballar de nou com un jove. A l'any 1951 vares tenir una nova desgràcia, de les més grosses que podies tenir, vares perdre la teva esposa. Aquella dona que tant t'havia ajudat i estimat se n'anava per sempre del teu costat, havies perdut, en aquell fred dia de gener, el teu braç dret.

Va ésser molt sentida per tots la pèrdua de l'àvia, i per tu difícil de superar. Només l'estimació de tota la família, en aquests casos, poden superar el dolor. Tu, ja ho saps, la vares tenir tota. Si algunes vegades et feia enfadar, com aquella que mentre feies migdiada et vaig tirar un petard als peus, sabies comprendre'm i perdonar-me. M'estimaves massa, i eres incapaç de donar-me un merescut mastegot. Recordo quan vaig començar a treballar al teu costat, allà a la fàbrica; de les vostres converses amb el senyor Ramon (A.C.S.) el director, per tal de resoldre algun problema constructiu. Eren uns temps molt feliços per a mi, poder aprendre al teu costat. Eres una institució dintre el món de la paleta, el teu pare ja ho era i els teus germans també. Al Bescanó d'aquell temps, havies fet obres molt maques, com la torre del Secretari, Sr. Huix, el cinema del Sr. Sabatés, la guarderia de la Grober, la fàbrica Monar de Salt, i de molt de mèrit, com les voltes del porxo d'entrada a la capella de Sta. Anna de Montfullà.

Estimaves molt Bescanó i a la seva gent, potser perquè aquí t'havien acollit, ja des del primer dia, amb la simpatia que tant caracteritza a aquest poble.

Em sembla encara veure't prop de la llar, assegut en el teu silló, llegint La Vanguardia o mirant la TV. No t'in-

teressava la política, però t'agradava parlar dels temps de la Catalunya autònoma, d'en Macià i d'en Companys. Et recordo molt bé, amb els ulls plens de llàgrimes, veient un 1.er de maig per la Tele i a Madrid quan una colla sardanista catalana va ballar davant del general Franco, LA SANTA ESPINA.

T'agradava molt treballar la terra. Vares passar els últims anys de la teva vida, treballant un hortet que semblava un jardí. I és que de flors tampoc ni faltaven mai, no era tampoc res d'estrany, apropar-se per allà i sentir-te taral·lejar una cançó del teu temps. Hi aquí voldria preguntar-te, tú, que com t'he dit al començament, potser des de dalt ho veus tot millor: Dintre les famílies de Bescanó, es respecten i s'estimen els avis i la gent gran? N'hi ha algun que taral·legi, com feies tu, una cançó? Voldria, encara que no ho vegi, que amb una rialla d'aquelles teves em poguéssis dir que sí. Aquí hi tenim el secret de la prosperitat del poble: que les arrels, els vells, estiguin ben atesos i escoltats. Llavors sí que l'arbre del poble treurà uns brots nous i forts que donaran el fruit - que tots desitgem.

Després de vuit anys, trovo encara gent que em parla de tú, això que és un orgull per a mí, és també una prova que el teu pas per aquesta terra va deixar un fort segell de la teva afabilitat amb tothom.

Una embòlia que va començar paralitzant-te un costat, et va portar a la mort un trist dia de març del 71. Et vares donar compte del teu traspàs, i et vares despedir de tots. A mí em vares apretar molt fort la mà, desitjant-me molta sort en el naixement del meu fill, que no et va conèixer, però que sap molt de tu.

I acabo aquest escrit, avi; però abans, voldria demanar de la teva "influència" vers al Pare del Cel. Voldria que en aquests temps de crisi que sembla tornen a venir, no ens faltés la seva protecció. Sé que tu faràs tot el que estigui de la teva mà. Que el nou govern català que dintre pocs mesos tindrem, sàpiga donar a tot Espanya un exemple de seny, de bon fer, ajudat de tots els catalans i sens dubte de tots els Bescanonins.

DESCANSA EN PAU, AVI MEU.

MATEU FRIGOLÉ I TEIXIDOR

LLIÇONS DE CATALÀ

LLICÓ 10.ª

Alguns adjectius qualificatius s'equivoquen en donar-los una forma femenina, quan en realitat és una d'única.

Són adjectius d'una sola forma:

a) Els acabats en **ac, ic, oc**, com capaç (noi capaç, dona capaç, no capaça); feliç (home feliç, nena feliç); veloç (cotxe veloç, moto veloç).

b) Els acabats en **al fort, el fort, i il fort** o feble, com: bestia cruel); fidel (criat fidel, gossa fidel); civil (fet civil, guerra civil); humil (escriptor humil, persona humil); hàbil (mecànic hàbil, modista hàbil); dòcil (noieta dòcil, gata dòcil).

Són excepcions: mal, mala; paral.lel, paral.lela; tranquil, tranquil.la; i tots els acabats en ívol, com jovenívol.

c) Els acabats en **ar**, com vulgar, circular, familiar (escrit vulgar, paraula vulgar).

Menys: car, cara; clar, clara; avar, avara; rar, rara.

Els acabats en **or**, solament són d'una terminació: tricolor, multicolor; també els comparatius millor, pitjor, major, menor, i els acabats en erior, com anterior, superior, interior...

d) Els acabats en **ant** i **ent**: semblant, constant, prudent, evident...

Excepcions: són de dues terminacions: sant, santa; atent, atenta; content, contenta; lent, lenta; calent, calenta; dolent, dolenta; valent, valenta; cruent, cruenta; opulent, opulenta; violenta, violenta.

e) Els acabats en **e**: com noble, doble, alegre, enorme, jove...

Excepcions: els acabats en **cte** (directe-directa); en **pte** (apte, apta); en **ple** (triple-tripla); en **gne** (insigne-insigna).

f) Els acabats en **a**: com hipòcrita (treballador hipòcrita-mestressa hipòcrita); agrícola, nòmada, indígena, idòlatra, homicida, belga.

g) Els mots: gran, suau, breu, màrtir, púber, sublim, afí, àrab, mat, partícip.

Una bona manera per saber si un adjectiu és d'una sola terminació o de dues, és afegir-li **ment** (adverbi de manera), el qual es fa sempre amb la forma femenina de l'adjectiu si en té.

Exemples: ferm, fermament (és de dues terminacions)

Hàbil, hàbilment (és d'una terminació).

casademont®

INDÚSTRIA DE LA CARN

garage internacional
ROBERT VIDAL HORTA

SERVEI COMPLET DE REPARACIÓ
DE L'AUTOMÒBIL

**MECÀNICA - PLANXISTERIA - PINTURA
ELECTRICITAT NEUMÀTICS - TAPISSERIA
GRUA REMOLC**

Ctra. Girona - Anglès. Afores Salt
(a 300 mts. pont Autopista)

Teléf. 20 99 08 (2 línies).

SALT- GIRONA

TERESA PÀMIES

Foto del "poeta" de la màquina fotogràfica: Jordi Olevarrieta.

Diumenge, parc de la...Acaba setembre i fa bo. Al peu de les amples escales, davant les fonts, nois i noies esperen la cobla. La Nuri ha vist el Quimet de lluny, i el Quimet ja ha vist la Nuri. Per tal de saludar-se, donar-se les mans, s'obren pas entre jovent cridaner, esvalotat i content.

El noi va de "jeans". És la primera cosa que ha remarcat la Nuri. El saluda amb un somriure lluminós; li agrada el Quimet amb els "vaqueros" ben baixos i estrets. Ella s'ha fet una trena.

La cobla toca "Angelina" i les colles es disposen a puntejar. Fa sol. Un sol de setembre. Balla la joventut contemplada pels qui ja no són joves, amb l'esguard melangiós i enyorat del que ells mateixos foren un dia. Els joves viuen. Els vells reviuem.

Fa sol. La música de la sardana és música de sol de diumenge. Bé que ara comença a ballar-se també de nit, davant la... però allí és un altra cosa.

La Nuri i el Quimet han entrat a la rotilana. Els dits de la mà esquerra de la nena resposen confiats damunt els dits fermes del noi. La mà dreta la té un altre xicot que ella no ha mirat ni mirarà. El seu veí de la dreta no la interessa. Pels dits de la mà esquerra li entra l'atabalament ja conegut, una dèria de fugir amb la mà del Quimet al seu clatell.

Es fa un embolic. Perd el ritme. Els curts els fa llargs, els llargs els balla curts. El xicot de la dreta l'estira, recordant-li les regles de la dansa "més bella". La mà del Quimet li l'empeny, dolcament cap a la dreta, perquè ell ball bé la sardana i no perd l'oremus per molt enamorat que estigui de la seva veïna.

I d'enamorat n'està com només en pot estar un adolescent. La Nuri mira el cel blau de setembre i respira l'aire net tot puntejant graciosament però desordenada. Passa un núvol rosat com de menrega i ella s'hi gronxa. Pels dits de la mà esquerra li va entrant aquell goig.

Es desfà la rodona. El noi de la dreta mira foscament la Nuri, bo i dient-li, amb els ulls: "Amb tu, nena, mai més". El Quimet se la mira d'una altra manera, astorat i moix, encisat o espantat com si acabés de descobrir un cofre fabulós, misteriós, que igual pot guardar una cosa bona que una cosa dolenta. Tornaran a ballar dues, tres sardanes més, i encara no s'hauran dit una paraula. No els cal dir-se res.

Tornen a casa junts perquè són veïns. Ell és alt, ella li arriba a l'espatlla. La trena de color de mel s'ha desfet al salt de la sardana. Tot caminant, vol refer la trena que ara és un feix de cabell net i lluent damunt el pit dret, un pit que ja comença a aturar les mirades.

El noi voldria refer la trena de la Nuri, però no gosa. Ella pregunta:

— Ara treballes, oi?

— Sí, d'auxiliar comptable i al mateix temps faig el "nocturno" per acabar el batxillerat. Vull ser "perito".

— Això de "perito" es important, oi? Has d'"empollar" molt per ser "perito"; suposo. Que fan els "peritos"?

— No és fàcil, no. La comptabilitat no és obrir un llibre i escriure números a l'"Haber" i números al "Debe". Avui, portar els comptes d'una empresa és complicat: si no ho hagués vist no ho creuria. Que si els "seguros", que si les primes, que si els percentatges, que si els coeficients. Hi ha la cibernetica, naturalment...

— Això de la cibernetica deu ser terrible, tu...

— I tant!

— També la saps, tu, la cibernetica?

— Encara no, dona, però s'estudia.

Al Quimet li agradaria de seure amb la Nuri a la terrassa d'algun bar, als voravia, demanar una orxata o una cervesa amb "tapes" com qualsevol parella; i parlar de cibernetica o del que fos. Però per convidar una noia s'han de tenir diners. D'altra banda, les mares ja els esperen a dinar. Ah, si almenys la Nuri li deixés refer la trena...

/Transcrit pàg. 150 a 152 - Títol: DONA DE PRES - Autora: TERESA PÀMIES - Edicions Proa - Col.lecció: A tot Vent/.

TERESA PÀMIES - Balaguer /Noguera/ 1919.

D'adolescent participà a la lluita social sota l'influència del seu pare. Activista adscrita al socialisme, viu i sofreix la Guerra Civil, on fa literatura de combat que va esvaïr-se com la mateixa pólvora. S'exilià a Mèxic. Acabada la guerra residí amb el seu pare a Praga. Retorna a Catalunya i a Barcelona començà amb rigor la seva carrera d'escriptora.

Era la recuperació d'una exiliada oblidada i amb les seves obres com "Testament a Praga", guanyà el Premi Pla 1970. Amb "Quan erem capitans", el Premi Estelrich 1974 (recorrem que s'està convocant el del 1980). Amb "Dona de pres" quedà finalista del Sant Jordi 1971 i amb aquesta mateixa obra, en versió definitiva, merescué altre cop el segon lloc al Sant Jordi 1974

Avui us hem ofert un retall d'aquesta novel·la. L'acció es desenvolupa pels voltants del 1962, l'any en que Joan XXIII obrí el seu Concili.

D'aquesta obra, Domènec Guansé ha dit: "Sovint diem que la novel·la catalana acostuma a ser massa local. Potser les nostres circumstàncies de poble poc conegut ens ho ha fet semblar així. Sigui com sigui, en aquest cas, el tema que ens ofereix Teresa Pàmies és de fronteres amples, universal. A gairabé tots els països d'Europa, i també d'Amèrica, trobaríem aquesta figura de "Dona de Pres". Per això creiem que la novel·la resistiria amb èxit la traducció a les llengües més diverses".

Demano perdó a la Neus Godàs (L'autèntica protagonista de la novel·la) per haver-vos transcrit un troç on hi a sol i el personatge ser el Quimet, el fill d'aquesta dona valenta, que es pregunta perquè creixen els fills?

FUTBOL

Resultats - Classificacions i Calendari

3.º REGIONAL

Resultats

GIRONA - BESCANÓ 2-1.
BESCANÓ - BONMATÍ 4 - 3.
SANT GREGORI - BESCANÓ 0-1.
BESCANÓ - AT. BREDÀ 6-2.

Classificació (fins el 9-12-79).

Sant Hilari, 25; Caldes, Breda i Banyoles, 20; Bescanó, 19; Tossa i Fornells, 18; Sabat, 17; Coma Cros, 13; Vidreres, 11; Bonmatí, 9; Sant Gregori, 8; Sant Pere i Sant Pons, 6; Girona, 5; Celrà, 4; i At. Breda, 3.

Calendari:

23-12 TOSSA - BESCANÓ, a les 15'30.
30-12 BERSCANÓ - SANT PONS, a les 11'30.

Inici de la segona volta.

6-1 BESCANÓ - FORNELLS, a les 11'30.
13-1 SANT HILARI - BESCANÓ, a les 15'40.
20-1 BESCANÓ - VIDRERES, a les 11'30.
27-1 SANT PERE T. - BESCANÓ, a les 11'30

JUVENILS Resultats. I

BESCANÓ - SANT PERE M. 1-3.
SANT GREGORI - BESCANÓ, 1-1.
BESCANÓ - BANYOLES, 1-5.
BONMATÍ - BESCANÓ, 2-1.
BONMATÍ - BESCANÓ, 2-1.

Classificació (fins el 9-12-79).

Sant Pere M., 20; Batet, La Cellera i Sant Roc, 19; Banyoles i At. Olot, 18; Bescanó, Coma Cros i Montagut 10; Les Preses i Les Planes, 9; Besalú, 8; La Canya, 7; Sant Gregori, 6; Bonmatí, 5; i Amer 1.

Calendari

32-12 LES PLANES - BESCANÓ, a les 10.
30-12 BESCANÓ - LES PRESES, a les 10.

Inici de la segona volta.

Els dies 6 i 13 de Gener l'equip juvenil descansa.

20-1 BESALÚ - BESCANÓ, a les 11'30.
27-1 BESCANÓ - LA CELLERA, a les 11.

INFANTILS Resultats.

SANT F. HÓSTOLES - BESCANÓ, 1-3.
BESCANÓ - AT. OLOT, 2-2.
STA. PAU - BESCANÓ, 4-0.
BESCANÓ - AMER, 1-2.

Classificació (fins el 9-12-79).

Sant Roc i Sta. Pau, 18; At. Olot, 15; Doble Set, 14; Bescanó i Celrà, 10; La Canya, 9; Montessori, 8; Sant Pere M, G.F. Professional i Les Planes, 6; Amer i Sant Jaume, 5; Hòstoles, 4; Sporting, 3; Sarrià, 2.

Calendari:

22-12 SANT JAUME - BESCANÓ, a les 15'30.

29-12 BESCANÓ - G.F. PROFESSIONAL, a les 16.

5-1 SPORTING - BESCANÓ, a les 15'30.
12-1 BESCANÓ - SARRIÀ, a les 16.

Inici de la segona volta

19-1 SANT ROC - BESCANÓ, a les 16.
26-1 BESCANÓ - LA CANYA, a les 16.

ALEVINS Resultats.

ALBA BESCANONINA - PONTENSE, 5-4
BONS AIRES - ALBA BESCANONINA, 11-0
ALBA BESCANONINA - SPORTING, 6-6
FONT DE LA PÒLVORA - ALBA BESCANONINA, suspès.
(l'equip de la Font de la Pòlvora s'ha retirat).

Calendari

22-12 ALBA BESCANONINA - MARISTES, a les 16.

29-12 L'EQUIP DE L'ALBA BESCANONINA descansa.

5-1 ALBA BESCANONINA - COMA CROS a les 16.

12-1 SARRÀ - ALBA BESCANONINA, a les 16.

19-1 ALBA BESCANONINA - SALT B, a les 16.

26-1 DOBLE SET - ALBA BESCANONINA, a les 16.

BENJAMINS Resultats.

LA SALLE, GIRONA - ALBA BESCANONINA, S.R.

ALBA BESCANONINA - PLA D'HORTA, 2-2

SABAT - ALBA BESCANONINA, 2-1

Classificació

Salt A. 6; Bell-lloc i Sabat, 4; Llagostera, 2; Alba Bescanonina i Pla d'Horta 1, i Coma Cros 0.

Calendari

22-12 ALBA BESCANONINA - BELL-LLOC.

12-1 COMA CROS - ALBA BESCANONINA.

19-1 ALBA BESCANONINA - LLAGOSTERA.

EN CARLOS NAVARRO i BADOSA INTERNAT A BARCELONA

El jugador juvenil del Club Esportiu Bescanó, ha estat internat el passat dia 12 a la Residència-Ciutat Sanitària de la Seguretat Social "Francisco Franco" de Barcelona.

En cas de que algun veí vulgui interessar-se per l'estat d'aquest jugador, es pot posar en contacte amb qualsevol membre de la Junta Directiva. Per tant, preguem que els veïns no facin comentaris que no siguin reals, tal com està passant pel poble, ja que els mateixos produeixen angoixa als seus familiars i amics.

També us preguem no es molesti a en Carles, per indicacions facultatives. GRÀCIES.

TENIS DE TAULA CLASSIFICATÒRI Lliga NACIONAL

En dies passats, es va celebrar el Classificatori per la Lliga Nacional, en el qual hi participà el primer equip de l'Associació Familiar "ALBA BESCANONINA" el qual estava integrat pels jugadors Joan Ramió, Joan Ferrer i Carles Canals, obtenint un meritori tercer lloc, amb aquests resultats:

ALBA BESCANONINA, 3 - S.T.M. SANT NARCIS, 5.
ALBA BESCANONINA, 5 - F.C. BÀSCARA, 4
C.T.T. PALAFRUGELL, 4 - ALBA BESCANONINA, 5.

C.E.R. L'Escala, 5 - ALBA BESCANONINA, 1.
ALBA BESCANONINA, 5 - A.D.E.M.A.R. 0

La Classificació final ha estat:

1.- S.T.M. Sant Narcís. 4.- C.T.T. Palafrugell
2.- C.E.R. L'Escala. 5.- F.C. Bàscara.
3.- Alba Bescanonina 6.- A.D.E.M.A.R.

FINAL DEL TORNEIG DE FIRES DE GIRONA

També fa pocs dies en van celebrar les finals del "TORNEIG DE FIRES" de Girona, en els locals socials del Club A.D.E.M.A.R. dintre les categories infantils i juvenils.

En la categoria de juvenils i amb la representació de l'ALBA BESCANONINA, el jugador Carles Canals va obtenir el segon lloc.

També hi participaren en Joan Ramió, i en Josep Ferrer, amb la categoria "absoluta o seniors". En Joan Rigau i en Robert Trenchs varen fer-ho per les categories juvenils.

La classificació final del Torneig en el qual hi va tenir participació el nostre representant, quedà així:

1.- J. Arcas, del C.T.T. de Palafrugell.
2.- Carles Canals, de l'Alba Bescanonina.
3.- A. Ribas, del C.T.T., de Palafrugell.
4.- L. Prat, del C.P. de La Cellera.

Secc. Relacions Públiques
C.E. BESCANÓ I ALBA BESCANONINA

EQUIP DEL FUTBOL CLUB BESCANÓ L'ANY 1926

Lapilastra s'ha interessat per esbrinar la identitat de tots els components de l'equip per tal de donar-la a conèixer als nostres lectors. S'ha aconseguit saber de d'uns quants, però no la de tots. Ens agradaria que tothom que pugui recordar o conèixer aquests jugadors ens ajudés, fent arribar a Lapilastra tota la informació possible, a fi de poder donar en un pròxim número la relació completa.

Es premiarà la persona que porti més informació sobre aquests jugadors.
ANIMI! A DESEMPOLSAR LA MEMÒRIA I FER RELUIR EL PASSAT.

NIT DE REIS

CAVALCADA DE REIS 1980

Visca els tres reis
de l'Orient,
que porten coses
a tota la gent.

Una botifarra
per la meua mare...

Així canta la cançó.

Els fanals que l'any passat no es varen cremar o bé els nous fanals vermells, blaus, verds o grocs, els nens amb bufandes, abrics, guants...i la fred de gel dels dies de gener, són el caliu de la festa de Reis.

Com cada any, els Reis arribaran a Bescanó, però aquesta vegada faran parada al Col·legi Santiago Sobrequés i no al Cinema Unió com antany.

Fem història. La Cavalcada de Reis es celebra a Bescanó fa aproximadament 20 anys. Els primers anys els mitjans per la realització de la festa eren pocs. El vestuari es llogava als Salesians, fins que a l'any 65 es poden adquirir vestuaris propis i des d'aleshores cada any s'han anat renovant i ampliant les peces d'aquest vestuari i altres accessoris.

Durant els dies precedents es passarà a recollir els donatius per la Cavalcada i tothom qui ho desitgi podrà demanar 1 Val (1 per a cada nen menor de 9 anys). Si algú per qualsevol causa no pot aconseguir-los, podrà obtenir-los a la Drogueria Campassol.

Com abans hem dit, l'itinerari presenta algunes variacions respecte als anteriors. El programa és:

SORTIDA: Mas Casilda, a dos quarts de 8.

ITINERARI: Mas Casilda.
Avinguda de l'Assumpta.
Passeig entre l'Església i Casademont S.A.
La Coromina.
La Concòrdia.

ARRIBADA: Pati del Col·legi S. Sobrequés.

Una vegada allà, i com és tradicional els Reis Mags, en Melció, en Gaspar i en Baltasar, donaran obsequis a tots els infants, caramels i joguines, recolliran les cartes i preguntaran als nens si han fet bondat durant l'any.

La Comissió Organitzadora de la Cavalcada vol demanar al propi temps, la màxima col·laboració econòmica, ja que la participació personal en l'organització, com deixar vehicles i animals i l'actuar

personalment com a membres de la Cavalcada, l'afició i interès del poble és ben sabuda. Des de fa uns nou anys fins l'any passat, les despeses han augmentat unes 5 vegades Això és indicatiu de l'elevació dels preus i de que cal la voluntat participativa de tots.

Finalment només volem desitjar que les festes de Nadal hagin estat ben felices i que els Reis Mags siguin ben esplèndids, tan per els minyons com per els adults.

La Comissió Organitzadora.

NUDISTES A LA COSTA

Per: PERE MAGRIÀ I POU

Ara que acabeu de llegir el títol d'aquest article, estic segur que pensareu...Ara a l'hivern, amb un fred que pela, ens volen parlar de gent que es banya despullada a les nostres platges...?

Doncs, sí, tot i que a l'estiu ja pensava publicar quelcom sobre això a LAPILASTRA, ho he anat demorant fins ara el gener on ja ningú se'n recorda de les bones estones passades damunt la sorra de la platja per tal d'anar-se girant, i quedar ben tortat de per tot arreu del cos gracies a l'astre SOL.

I dic si us hi fixeu PER TOT ARREU DEL COS, perquè cada vegada més, la gent li agrada prendre el sol sense res de res, o sigui amb el vestit que tots dúiem quan vàrem arribar a aquest món. De totes maneres ha estat aquest últim estiu, el primer a Es-

panya, on s'ha donat a conèixer aquesta manera de banyar-se, ja que si bé els darrers estius se'n veien alguns de nudistes, ha estat aquest any passat un fenomen ben normal a algunes platges de la nostra tan estimada Costa Brava.

Les diferents associacions europees de clubs naturistes -en països socialistes i capitalistes- apleguen uns dos milions d'afiliats amb carnet, i per cert conec a gent que el té d'un club francès des de fa molts anys, que els dona dret a l'accés als quatre cents campings nudistes del continent.

Hom calcula que dos milions de persones més practiquen també el naturisme a Europa sense ser afiliats enlloc. La major part de les instal·lacions naturistes són situades, per raons climatològiques, al Sud, especialment a França i a Iugoslavia. De memòria i que recordi ara, a la Catalunya francesa hi ha una dotzena de

campings, sis centres de vacances i sis clubs de tipus familiar.

La idea de fer un club de naturistes a Catalunya, va néixer precisament a la Catalunya Nord, on hi anàvem algunes vegades els qui ara en som membres de l'Associació. El "Club Català de Naturisme" fou autoritzat pel Ministeri de l'Interior fa ja dos anys, i un punt dels Estatuts, diu: "perseguir finalitats de salut física i mental i té rigorosament prohibides tota mena d'activitats i controvèrsies de tipus polític o religiós."

"Les activitats pròpies de la finalitat social (diu l'article segon dels Estatuts del Club), que puguin realitzar-se lliurement en nuesa integral, necessàriament tindran lloc en terrenys degudament vedats, autoritzats pels Ministeri Comerç i Turisme, i controlats per l'autoritat, de manera que no puguin ocasionar molèsties de cap

Un recó de la platja de Pals, al migdia d'un diumenge de juliol. Ben poques són les persones que duen quelcom a sobre...

mena a les persones que no hi estiguin interessades, gràcies al seu tancament i l'ús reservat als associats titulars dels corresponent carnet o llicència".

Aquest darrer article, sembla ser que no s'ha complert del tot, tota vegada que els llocs on més es practicava el nudisme restaven a l'abast de tothom que vulgués anar-hi, i per dir-ho d'altra manera, aquest estiu, es practicava arreu de la Costa Brava, des del Cap de Creus fins a Blanes, i això puc demostrar-ho amb fotos de Cadaqués al mateix costat de la carretera asfaltada, arran de platja, fins a d'altres cales solitàries d'altres indrets.

Però el lloc on hom sabia que podia anar-hi amb tota confiança i segur de ser ben vist, era a PALS, al riu de Sant Martí d'Empúries, a les immenses platges de Sant Pere Pescador, a cales petites entre Sant Feliu i Tossa, etc...i a molts d'altres llocs esporàdicament. Ben cert que a principi de temporada i a mig matí, s'hi personava, al menys a PALS, la Guàrdia Civil i feia vestir-se el "taparrabos" a la gent que hi atrapava, però amb la mateixa velocitat, quan marxava, es treien els banyadors altre cop.

Varen arribar els nous Ajuntaments democràtics i ja es pensava en la propera autorització d'alguna platja tota vegada que el Ministeri informà al Club que per fer ús d'algun terreny vora el mar s'havien d'adreçar als Ajuntaments catalans. Doncs bé, a l'any 1980 encara els nudistes catalans estan esperant el permís per poder exercir el seu dret a banyar-se despullats en un troç de mar del país. Tot i que alguns Ajuntaments democràtics han dit directament que NO, d'altres donen el silenci per resposta, i ben pocs s'ho estan estudiant.

El que trobo malament al meu entendre, és que s'hagi d'obligar a estar en terrenys tancats, ja que crec que el nudisme és una cosa natural i per tant, no s'ha d'amagar. Recordo ara...era ben curiós, aquest estiu trobar-hi a PALS especialment alguna gent coneguda, amics, veïns inclús, i d'altres persones que mai hagués pensat ni imaginat veure'ls en aquell lloc i d'aquella manera, sense que ningú en fés el més mínim cas ni el més mínim comentari davant d'aquell descobriment. Ara bé, en canvi, sóc partidari de senyalitzar les platges, perquè aquells que vegin els cartells sàpiguen que es poden trobar amb

La mateixa platja, presa en una altre moment. Hi ha gent que no els importa que els retratis, però n'hi ha que sí.

gent despullada. De totes maneres, i per cert vaig fixar-m'hi molt durant tota la temporada passada, no hi va haver ningú que se'n tornés a l'arribar al lloc de la platja on el nudisme era més intens; ans al contrari, la gent s'esforçava en fer el paper com aquell que ho hagués vist sempre.

Estic també segur que aquesta immensa majoria de gent "massa fina i culta", que escolta "chistes" verds, va al cinema a Perpinyà, compra pel·lícules pornogràfiques i revistes del mateix caire, són un munt de traumatitzats i inhibits, ja que els hi fa falta quelcom tan fonamental com és el respecte al ser humà integral, i per si no ho saben, compost de ment i cos. Crec, també, que els pigmeus i zulues d'Àfrica senten molt més respecte pel

pròxim i per la natura que el que molts pretenen fer-nos creure amb la seva desafortunada comparació amb la "cultura i civilitzada democràcia" que impera a Europa.

I ja per acabar, m'han explicat que en el passat govern franquista, ningú els deia que NO obertament, la tècnica utilitzada era més subtil: en adreçar-se al Ministeri de Governació, els deien que el naturisme depenia del de Justícia, per estar tipificat dins el Codi com a delictes d'escàndol públic. Els de Justícia, que havien d'anar al de Marina, perquè es tractava de platges. Els de Marina els enviaven cap al de Turisme, per tractar-se d'una activitat de lleure...i així fins a l'infinit.

Fins a l'estiu que vé, ja que llavors en tornarem a parlar.

**MOVIMENT DEMOGRÀFIC DE LA
POBLACIÓ INCLOENT-HI ELS
AGREGATS DE VILANNA,
MONTFULLÀ I ESTANYOL
COMPRÈS DES DE L'1 GENER
1979 AL 15 DESEMBRE 1979**

NAIXEMENTS

1.- GERARD ALSINA SALA	2-1-1979
2.- DAVID SOLER CASADEVALL	23-1-1979
3.- MIQUEL DALMAU GRAU	15-2-1979
4.- CLAUDIA RUIZ TORRAS	6-3-1979
5.- ENRIC RUIZ TORRAS	6-3-1979
6.- ALBERT JORQUERA FORTIÀ	3-3-1979
7.- MÍRIAM GIRONÈS PINTOS	17-5-1979
8.- MARIA PUJADAS FERRER	12-6-1979
9.- MÒNICA SELVA MASMIQUEL	18-6-1979
10.- RICARD MASSÓ RODRIGUEZ	3-7-1979
11.- MARC BOADA TABERNER	24-7-1979
12.- LLUÍS SALA VILA	3-8-1979
13.- ESTER TARRES DAROCA	3-8-1979
14.- XAVIER GRABULOSA MARÉS	18-8-1979
15.- EDUARD PAGÈS PIBERNAT	16-9-1979
16.- JORDI COLLELL RUIZ	16-9-1979
17.- JORDI CARRERAS MACAU	23-10-1979
18.- NEUS BATALLÉ SOLER	3-11-1979
19.- XAVIER NADAL SOY	5-11-1979
20.- ALFONS GRANDE SOLER	16-11-1979
21.- ISAAC LUCAS FAÜCHS	7-12-1979

MATRIMONIS

1.- ANGEL CARBONÉS AGUSTÍ AVELINA BAUTISTA DIAZ	28- 1-1979
2.- RAMON NONÓ FERRER M.ª DEL CARME ORTEGA GUERRA	11- 2-1979
3.- SANTIAGO NIERGA CANALS DOLORS PERPIÑA BOSCH	17- 2-1979
4.- JOSEP CLAPAROLS PUJOLRÀS ROSA M.ª PORCELL VILA	3- 3-1979

5.- EUGENI GALÍ BOSCH JÚLIA RIBERA BORRELL	3- 3-1979
6.- MANUEL MORENTE CALVO MONTSERRAT PÉREZ CANO	11- 3-1979
7.- SALVADOR PLANIOL RIERA M.ª DOLORS FERRER COSTA	11- 3-1979
8.- RAMON ALBERCH FUGUERAS M.ª ISABEL ARRALDE MORENO	8- 4-1979
9.- MANUEL BUJALANCE TORRES M.ª TERESA PLANAGUMÀ PLANAS ...	20- 5-1979
10. RAMON CANALIAS PLANAGUMÀ FRANCISCA RAFEL OSSA	26-5 1979
11. RAMON PRESAS CERVIA M.ª TERESA VENTURA CABALLÉ	23- 6-1979
12. IDELFONS REDONDO PEÑA PILAR MARTÍ PALACIOS	15- 7-1979
13. JUAN ARIMANY GRABALOSA M.ª TERESA VENTURA BOSCH	29- 7-1979
14. JOAN MARIA SERRANO SÀNCHEZ M.ª ROSA GIRONÈS CARRERAS	11- 8-1979
15. JOAQUIM BARRIS VIÑALS MONTSERRAT RIBAS PLANAS	8- 9-1979
16. JOAN HORTA TULSÀ M.ª CARMEN SERAROLS VERNATALLADA	16- 9-1979
17. JOSEP BARRERA VERDAGUER M.ª CONSOL GALDERIQUE CASADEMONT	22-9-1979
18. CÀNDID CAMPASSOL LLINÀS MONTSERRAT FITA NIERGA	7-10-1979
19. JACINT VERNEDAS MALVÍ MONTSERRAT SERRA TARRÉS	12-10-1979
20. JOSEP SERAROLS BONET MARTA DURAN POCH	1-12-1979
21. JAUME FEIXAS BOADA VICTÒRIA ALBÓ RUBIROLA	9-12-1979

DEFUNCIONS

1.- TERESA TARRÉS ESPÍGOL	16 1 1979
2.- JOAN FREIXANET VIÑALS	16 1 1979
3.- JOSEP NOGUER VILA	21 2 1979
4.- ÀNGEL SERRA PRIVAT	15 3-1979
5.- DOLORS POU SOLER	7 4-1979
6.- PERE SERAROLS BOSCH	14 5-1979
7.- SOFIA MAY FERRER	5 6-1979
8.- DOLORS ABULÍ PLUJÀ	14 10-1979
9.- JOSEFA BOADA VALLS	17 11 1979
10.- LLORENÇ BUSSÓ FELIU	2 12 1979

BÚSTIA DE LAPILAISTRA

UNA RESPOSTA

Ja he sortit a Lapilastra i -val a dir-ho- no solament com a notícia, sinó que m'han distingit amb una crítica malgirbada i ben plena d'intenció. No m'ha pas vingut de nou i fins i tot haig de dir que l'esperava. Des dels dos primers números de la revista -ja des dels dos primers- vaig tenir aquest presentiment i que hi havia algú que, com aquell temps de la "nana", confonia la llibertat i la democràcia amb l'anticlericalisme. Ja els hauria contestat aleshores, però estava malalt, fora del poble i no tenia gens d'humor. Em vaig limitar a esperar, estar a veure venir, i per això i per la marxa conflictiva de la revista no he col.laborat mai a Lapilastra amb cap article.

A "Racons de Bescanó" del primer número publicat, com en el segon al peu de sengles fotos, es criticava els que van anar davant en reconstruir el campanar, però, és clar, no els que el van assolir durant la guerra i, en l'altre, suposava una mala disposició del bisbat en afavorir el poble amb la rectoria vella en un possible projecte de l'Ajuntament. Eren unes notes molt breus i amb l'estil periodístic, tan subtil i verinós, d'encetar en els lectors una sospita sense fonament. Després, en una "Entrevista" i demés de a un difunt, es provoca una crítica contra Mn. Ramon, absent i no tenint gens en compte la seva dedicació per Bescanó durant tants anys. Pel respecte degut a la persona entrevistada tampoc la vaig contestar.

Ara, finalment, m'ha tocat el torn en l'últim número amb la nota sobre el "Tancament" de l'església de Sant Llorenç", que apareix sense la signatura de cap redactor col.laborador i que, per tant, se'n fa solidari tot el Consell de Redacció de Lapilastra. Hi ha, demés, la particularitat que és la primera vegada que la revista, sense que se l'al.ludeixi, es llança a una crítica contra una persona. I ara sí que, sentint-ho moltíssim, em veig obligat a contestar. No és que em cregui intocable, ni molt menys. Seria un infatuat. Sé que haig de ser criticat i per vocació vaig escollit l'estament més bescantat de tots, sempre envoltat d'incomprensió i d'ingratitud. M'hi veig obligat, sobretot, per reparar dintre el queespugui el mal que s'hagi pogut fer al poble amb una nota publicada. Tampoc vull que em prenguin per un ninot d'una parada de fires que per un preu mòdic se li poden tirar tantes pilotes com es vulgui.

Una cosa així solament pot passar quan es porta una revista com Lapilastra sense una línia i un criteri ben definits i no hi ha una Direcció plenament responsable i competent. Es veu clarament si hom repassa l'Editorial de la revista número 2, on s'hi palesa una contradicció garrafal i que afecta també el cas actual. Era una rèplica a unes

declaracions del Sr. Batlle de Bescanó en una "Entrevista" i respecte a unes paraules que es referien a Lapilastra. Deia l'Editorial:

"La tasca que ens hem proposat, ens sembla inútil remarcar-ho, és la d'ésser útils, beneficiar el poble. En cap moment no ens ha passat pel magí que el nostre treball sigui desagradós per a alguna persona, estament o entitat del poble i si això succeeix, nosaltres serem els primers en lamentar-ho" I més avall: **"Lapilastra una vegada més des d'aquestes mateixes pàgines, sense cap mena de rancor, adreça el seu suport a aquestes persones a qui el poble ha donat la seva confiança."** Tot molt formal, però paraules vanes al cap de pocs mesos. Diuen que s'han proposat ser útils i beneficiar el poble i ara fomenten la seva divisió posant tot el pes de la revista a favor d'un bàndol, com tampoc són agradosos ni donen suport, la recriminen, a una persona que, sinó la d'ells, -em penso- té la confiança del poble.

Ja he dit que la nota de Lapilastra no té cap consistència i per això la crec injuriosa i difamatòria. Quan s'escriu per al públic hom s'ha de documentar molt bé i, més, quan en una qüestió conflictiva es recrimina una decisió responsable que afecta a tot el poble. Si els de Lapilastra no es van assabentar de les explicacions que vam donar a totes les misses d'aquell dissabte i diumenge anterior, perquè no hi assisteixen, podien procurar-se un exemplar del Full Parroquial, on, per escrit, hi consten les raons per les quals no s'intenta tancar l'església de Sant Llorenç, sinó que no s'hi diu missa els dies de festa. Per això no hi ha dret que es vulgui enganyar els lectors d'una revista gratuïta que va a tot el poble i algunes a fora i que se'ls avari contra el Rector, posant-hi com a causa del "tancament" UNA SOLA raó i encara FALSA i pejorativa amb la forma que es diu. Hi posen: "Al.llegant (el Rector) el motiu del cost que representa escalfar aquella nau. (La de Sant Llorenç). No hi consta la

causa principal, que és ensems pastoral i litúrgica, i capgira el que vaig escriure més aviat com una conseqüència: "Es celebrarà a l'Assumpta per la seva major cabuda, ser més cèntrica i poder aprofitar tothom la seva calefacció en temps d'hivern".

Haig de plegar i no és que escorri el "bulto", havent encetat només la resposta a la nota de Lapilastra. Hi ha matèria per altres articles, perquè la nota s'ho val i no té desperdici, i fins ajudarà, refutant-la, a dir les coses clares més endavant.

PERE PRATS

NOTA DE LA REDACCIÓ:

Una vegada la Revista a l'impremta, hem rebut aquest escrit de Mn. Pere Prats, i degut a l'interès del mateix, hem fet els possibles per poder-lo publicar.

Amb les dificultats pròpies de la premsa de temps, ens veiem amb l'obligació d'aclear:

- LA NOTA A QUE FA REFERÈNCIA EL SENYOR RECTOR, VA ARRIBAR-NOS PER IMPERATIU D'UNS VEÏNS DEL POBLE. SENSE POSAR-NOS EN EL CONTINGUT DEL TEXT, ASSOLIM PLENAMENT L'ERROR D'HAYER-LO PUBLICAT SENSE SIGNAR.

- NO ENTRANT EN DETALLS DE LA RESTA DEL CONTINGUT DE LA RESPOSTA DE Mn. PERE, LA CONSIDEREM DESMESURADA DAVANT D'UNA LECTURA OBJECTIVA DE LA NOTA MOTIU DE LA POLÈMICA.

- LAMENTEM A LA VEGADA QUE EN EL CURS DE L'ESCRIT, OPINI AMB TANTA LLEUGERESA SOBRE LA POSTURA DEL CONSELL DE REDACCIÓ.

Lapilastra

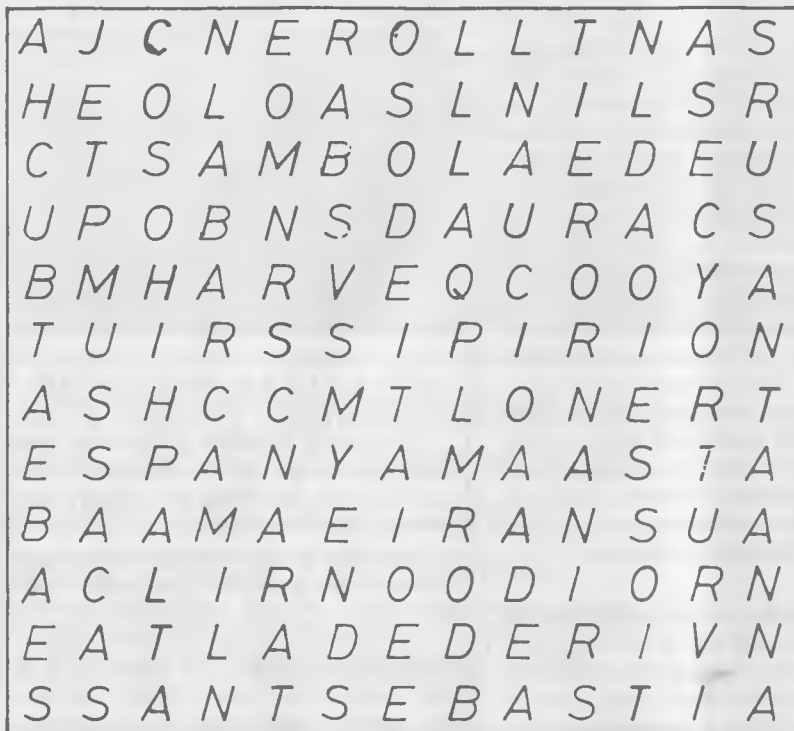

GIRONA

Tallers: Pedret, 21 -Tel. 20 12 26
Carrer Nou, 31 -Tel. 20 22 43
Rda. Pare Claret, 21 -Tel. 20 48 34
B. Carreras Peralta, 8 -Tel. 20 17
Major de Salt, 22 -TEL. 20 50 81 83 (SALT)

Cuida més bé la vostra roba

SOPA DE LLETRES

En aquest requadre hi han amagats dotze noms de carrers o places del poble.

Es llegeixen en horitzontal, vertical o diagonal i tant del dret com del revés.

SOLUCIONS A L'ENCREUAT N.º 9

HORITZONTALS

1.- Competència. 2.- areiR. Morón. 3.- Par. Mdi. orT. 4.- S. iS. eraM. A. 5.- Intens. Goig. 6.- Ge. Xufla. Eo. 7.- Roma. Intern. 8.- A. MIm. aT. I. 9.- naC. Aaa. euS. 10.- Yacht. IaroM. 11.- Salvatgisme.

VERTICALS

1.- Capsigrany. 2.- Ora. Neo. Aaa. 3.- Merit. Mmcll. Pi. sexaL. Hv. 5.- Erm. Nu. Mata. 6.- T. Desfila. T. 7.- Emir. Ln. alG. 8.- No. Àgata. Ai. 9.- Cromo. Eters. 10.- ioR. ieR. ouM. 11.- Antagonisme.

RACONS DE BESCANÓ

Per: PERE MAGRIÀ I POU

Aquest mes, primer d'any i per primera vegada en aquesta plana, no hi posaré fotos de Bescanó "city", sinó de Montfullà, ja que no n'he parlat mai dels pobles que junt amb Bescanó formen el nostre terme municipal.

He recorregut tot Montfullà i he cregut escaient parlar en primer lloc de l'església, ja que l'he trobat tan canviada que m'agradaria aconsellar a tothom que pugui, s'hi desplaçi per visitar-la, i si vol, assistint a una missa que s'hi celebra el diumenge pels voltants de les 11.

Mn. Ramírez que és el Rector del poble, ha pres cura de tenir-la ben cuidada, i veritablement fa goig tan bon punt s'hi entra. Durant l'estiu passat, ell i gent del poble hi han dedicat part del seu temps pintant tot el sostre i les parets de blanc, a més de repicar algunes parets per tal de lluir la pedra que ha sortit a sota.

Fent una mica d'història de la parròquia, sembla ser que fou fundada l'any 882 pel fill de Carlemany, i el temple és dedicat a Sant Pere, i era dependent de la Seu de Girona amb el títol de Basílica. L'edifici que ara podem veure, és del 1.900, construït amb

les restes de l'antic que data del 1.759, encara que la porta d'ara és del 1.852.

En quant a l'interior del temple, podem veure en primer lloc, el retaule de l'altar, que té un valor considerable, tota vegada que és autèntic del segle XVII, i procedeix del bisbat de Vic, adquirit passada la guerra per gent del poble a una petita església que es va tancar o enrunar.

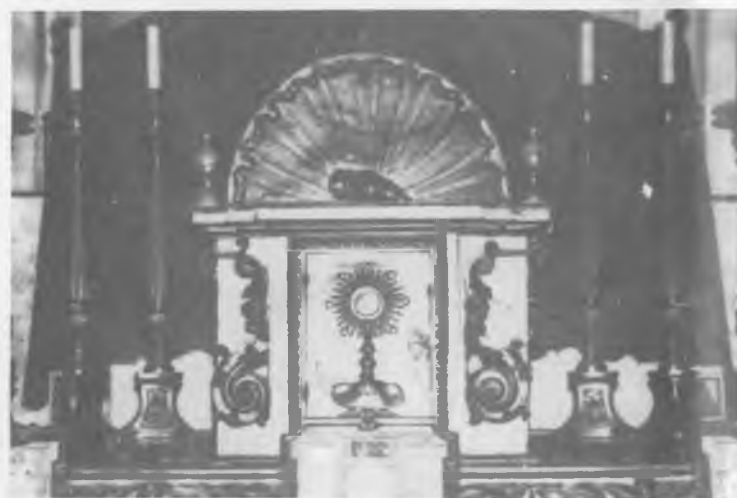
Tot contemplant el retaule, podem adonar-nos que a la nostra esquerra hi ha el Sagrari que també té un cert valor, ja que és igualment del segle XVII, i cal dir que fou un regal del Sr. Castell, antiquari de Girona.

En sortir del temple, hom s'adona tot seguit, si el dia és clar, que la façana de la Catedral de Girona, està donant la cara a la de Montfullà, i a la mateixa altura.

Repeteix, ja per acabar, val la pena aprofitar un diumenge de matí assolellat, per anar-hi, ja que des de Bescanó, tant podem traslladar-nos-hi per carretera asfaltada com per pistes forestals.

Sens dubte que el retaule, és la peça de més valor de tot el temple. És del segle XVII, i al mig hi ha la imatge de Sant Pere.

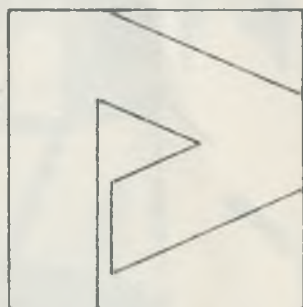
El Sagrari, igualment que el retaule, és del segle XVII, i s'ha conservat a la perfecció. Es considera la segona peça de valor del temple.

La façana té a la dreta el campanar i a l'esquerra té un petit cementiri molt ben arreglat i cuidat.

Davant mateix de la façana hi tenim una terrassa, des d'on es pot contemplar la Catedral de Girona i una esplèndida vista de Salt.

**BANCO
POPULAR
ESPAÑOL**